

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A nem városi övezetek jövője a tudásalapú társadalomban

(saját kezdeményezésű vélemény)

(2009/C 317/08)

Előadó: **Sergio SANTILLÁN CABEZA**

2008. július 10-én az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság úgy határozott, hogy Eljárási Szabályzatának 29. cikke (2) bekezdése alapján saját kezdeményezésű véleményt dolgoz ki az alábbi tárgyban:

„A nem városi övezetek jövője a tudásalapú társadalomban”.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Gazdasági és Monetáris Unió, gazdasági és társadalmi kohézió” szekció 2009. június 24-én elfogadta véleményét. (Előadó: Sergio Ernesto Santillán Cabeza).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2009. július 15–16-án tartott 455. plenáris ülésén (a 2009. július 16-i ülésnapon) egyhangúlag elfogadta az alábbi véleményt.

1. Európa sokfélesége

1.1. Az EU területi sokfélesége rendkívüli mértékű, település-szerkezete egyedülálló. Ez a településszerkezet javítja mind a vidéki területekhez közel lakó városiak, mind pedig a könnyen elérhető szolgáltatásokkal rendelkező vidéki lakosok életminőségét. Az európai településszerkezet jövedelmezőbb is, mivel kiküszöböli a nagy agglomerációk problémáit, valamint a városok szétterülésére jellemző magas energia- és területfelhasználást, ami az éghajlatváltozás, valamint az ahhoz való alkalmazkodásra, illetve annak leküzdésére irányuló tevékenységek előrehaladtával egyre fontosabbá válik ⁽¹⁾.

1.2. A vidéki övezeteknek a nem vidéki övezetektől történő megkülönböztetésére az **OECD** különbséget tesz a helyi közigazgatási egységek (LAU 1. és 2. szint) és a régiók (NUTS 3. szint) között. Helyi területi egységnek azt a vidéki közösséget nevezzük, amelynek népsűrűsége alacsonyabb, mint 150 fő/km². A NUTS 3-as szinthez tartozó régiók vidéki jellegük fokában, vagyis a helyi vidéki területi egységekben élő lakosságuk arányában különböznek.

⁽¹⁾ „Európában kb. 5 000 olyan város és 1 000 olyan nagyváros található, amelyek a gazdasági, társadalmi és kulturális tevékenységek középpontját képezik. Ebben a viszonylag sűrű városi hálózatban csak néhány metropolisz található. Az Európai Unióban a lakosságnak csak 7 %-a él 5 millió főnél népesebb városban, míg az Amerikai Egyesült Államokban ez az arány 25 %, valamint a világ 100 legnagyobb városa közül csak 5 található Európában.” **Zöld könyv a területi kohézióról** COM(2008) 616 végleges

1.2.1. Az OECD ezenkívül három régiótípust különböztet meg:

- *túlnyomóan vidéki régiók*: a lakosság több mint 50 %-a él vidéki közösségekben;
- *jelentős mértékben vidéki régiók*: a lakosság 15-50 %-a él vidéki közösségekben;
- *túlnyomóan városi régiók*: a lakosság kevesebb mint 15 %-a él vidéki közösségekben.

A 25 tagú EU területének több mint 50 %-a vidéki terület.

1.2.2. Az Eurostat urbanizáció fokán alapuló koncepciója három területtípust különböztet meg:

- *sűrűn lakott övezet*: szorosan összefüggő helyi egységek együttese, ahol minden egységnek több mint 500 fő/km² a népsűrűsége, és amelynek teljes népessége legalább 50 000 fő;
- *közepes népsűrűségű övezet*: sűrűn lakott területhez nem tartozó, szorosan összefüggő helyi egységek együttese, amelyek népsűrűsége külön-külön meghaladja a 100 fő/km²-t. Össznépsősége legalább 50 000 fő, vagy sűrűn lakott övezettel határos;

- ritkán lakott övezet: összefüggő helyi egységek együttese, amely nem tartozik sem a sűrűn lakott terület, sem a közepes népsűrűségű terület kategóriájába ⁽²⁾.
- Az Európai Unió legtöbb tagállamában a „helyi egység” egy településnek vagy községnek felel meg. A ritkán lakott övezetek a 25 tagú EU teljes területének közel 84 %-át teszik ki ⁽³⁾

2. Városi és vidéki övezetek: egyenlőtlen fejlődés

2.1. Évek óta általánosan elfogadott az a vélekedés, hogy a K+F-re irányuló fokozott erőfeszítés lehetővé tenné az EU számára, hogy szembenézzen a globalizáció kihívásával. Másfelől a Lisszaboni Stratégia kifejezett célja a beruházás növelése ezen a területen, egészen a GDP 3 %-áig.

2.2. A régiókban rejlő lehetőségek mélyrehatóbb elemzése szükséges, hiszen különbségek tapasztalhatók a demográfiai (a népesség öregedésének eltérő üteme) és szociológiai (emberi tőke) jellemzők tekintetében, valamint a gazdasági tényezők (a tőke, valamint a szakképzett munkaerő mobilitása, illetve ennek következtében az adóalap részleges mobilitása) és a termelési struktúra (a múlt öröksége, a befektetések vonzása) terén.

2.3. Jóllehet a vidéki övezeteket nem azonosíthatjuk automatikusan a hanyatlással, sem pedig a „köztes” övezeteket a növekedéssel ⁽⁴⁾, általában véve a döntően vidéki (az európai népesség 17,9 %-a), valamint a köztes övezetek (37,8 %, azaz összesen 55,7 %) helyzete kevésbé kedvező. Ezenkívül, az alacsonyabb jövedelemmel rendelkező tagállamokban jelentősebb a különbség a városi és nem városi övezetek között ⁽⁵⁾.

2.4. Az utóbbi években számos eszközt hoztak létre, vagy fejlesztettek ki az innováció előmozdítására (Hetedik K+F Keretprogram, PIC, Jeremie, közös technológiai kezdeményezések, vezető piacok (*lead market*) stb.). Ez az egyébként dicséretes tevékenység ellentétben áll azon régiók viszonylagos érdektelenségével, ahol hiányoznak az említett lehetőségek sikeres kiaknázásának feltételei.

2.5. Tekintettel arra, hogy a gazdasági tevékenységek javarésze a városokban összpontosul, meg kell teremteni az egyensúlyt a tudásalapú társadalom fejlődésében.

⁽²⁾ Abban az esetben, ha a 100 km² területű helyi egységek összessége nem éri el a szükséges népsűrűséget, de egy sűrűn lakott vagy közepes népsűrűségű övezetbe teljes mértékben beemelődik, akkor azt az adott övezet részeként kell tekinteni. Ha a helyi egységek összessége egy sűrűn lakott és egy közepes népsűrűségű övezet közé ékelődik be, akkor a közepes népsűrűségű övezet részét képezi.

⁽³⁾ Régiók: 2006-os névjegyzék (2000–2004-es adatok – 162. oldal).

⁽⁴⁾ 1995 és 2004 között a GDP növekedése a döntően vidéki övezetek 43 %-ában meghaladta az átlagot, szemben a városi övezetek 36 %-ával és a köztes övezetek 39 %-ával.

⁽⁵⁾ Negyedik jelentés a gazdasági és társadalmi kohézióról, COM (2007) 273 végleges.

3. Javaslatok a nem városi övezetek egyensúlyának helyreállítására

3.1. A társadalmi és területi kohéziót biztosító minőségi általános érdekű szolgáltatások

3.1.1. Az Európai Bizottság az általános érdekű szolgáltatásokról szóló közleményében ⁽⁶⁾ vállalta, hogy „átfogó elemzést mutat be a Parlamentnek a »liberalizáció« eddigi hatásairól, továbbá (...) [felülvizsgálja] a tervezett Jegyzőkönyv alkalmazását is, miután hatályba lépett az új Szerződés. Ezen kívül két évente jelentést ad ki a szociális szolgáltatásokról, amelyet az érintett személyek rendelkezésére bocsát”. Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak különösen fontos volna megvizsgálnia a liberalizáció lehetséges hatásait a területi kohézióra vonatkozóan. Az elemzésnek városi-vidéki bontásban kellene adatokat biztosítania az egyes térségekről és a lakosság véleményéről.

3.1.2. A nem városi övezetekben jelentős nehézségekbe ütközhet az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert, az egészségügyi ellátás igénybevételéhez való jog (35. cikk), tekintettel a szakképzett személyzet, a megfelelő infrastruktúra, valamint a költségvetési források hiányára. Az Európai Bizottságnak vitát kellene kezdeményeznie a helyi és regionális önkormányzatokkal, valamint az érintett európai munkáltatói és munkavállalói szervezetekkel olyan eszközök (szociális partnerek közötti megállapodások, állami támogatások, közösségi kezdeményezések) kialakításáról, amelyek ismét felélénkíthetik az ágazatot.

3.2. Információs társadalom és tudásalapú társadalom

3.2.1. Jóllehet időnként összekeverik őket, meg kell különböztetni egymástól a tudásalapú társadalom (mint eszmény vagy az emberiség fejlődési szakasza) és az információs társadalom (az információs és kommunikációs technológiák tömeges használata) fogalmát. Az információ pusztán a tudás megszerzésének eszköze.

3.2.2. A oktatás kulcsfontosságú a tudásalapú társadalomhoz vezető úton. A nem városi övezetekben szerepet játszanak ezzel kapcsolatban a demográfiai változások (elváándorlás, eltartottak magas aránya, a népesség elöregedése stb.) is. Elegendő tanuló hiányában évről évre számos, kevésbé dinamikus fejlődő területen működő kis iskola kénytelen bezárni a kapuját. Ez megerősítheti az elváándorlási tendenciát, hiszen a szülők úgy döntenek, hogy áttelepülnek olyan térségekbe, amelyek az aktivitás, a munkahelyteremtés, az iskolák és a befogadó infrastruktúrák szempontjából dinamikusabbak ⁽⁷⁾.

⁽⁶⁾ „Általános érdekű szolgáltatások, beleértve az általános érdekű szociális szolgáltatásokat: új európai kötelezettségvállalás”, COM(2007) 725 végleges.

⁽⁷⁾ Az EGSZB Demográfiai Alap létrehozását javasolta az említett nehézségek leküzdése érdekében.

3.2.3. A közép- vagy felsőfokú végzettséggel rendelkező felnőttek százalékos arányát illetően az Unión belül folyamatosan csökken a különbség a túlnyomóan vidéki, valamint a köztes területek és a városi területek között. Az észak-európai országokban, valamint az új tagállamok némelyikében (FR, NL, FI, IE, BE, PL, CZ, HU) ebből a szempontból jobb a helyzet (< 10 pont különbség), egyes országokban pedig (UK, DE, AT) az iskolázottság aránya magasabb a vidéki területeken, mint a városokban. A legnagyobb különbségek (> 20 pont) a mediterrán országokban figyelhetők meg (GR, ES, IT, PT).

3.2.4. A szakoktatásban és szakképzésben részt vevő felnőttek (egész életen át tartó tanulás) százalékaránya viszonylag alacsony (kb. 12 % az EU-25-ben); e tekintetben nincs jelentős különbség a vidéki és a városi területek között. Egyes országok (DK, ES, NL, AT, SL, SK, SE, UK) kifejezetten, míg mások mérsékelten támogatják a felnőttképzést. A felnőttek részvétele valamivel gyorsabban növekszik a vidéki, mint a városi övezetekben ⁽⁸⁾.

3.2.5. Az egyetemek közelsége megkönnyíti ugyan a vidéken lakó hallgatók továbbtanulását, de a távolság a jelek szerint kevésbé akadályozza a felsőoktatásban való részvételt, a szakválasztását viszont megnehezítheti.

3.2.6. Az Európai Bizottság rámutatott arra, hogy egyes tagállamok nem törekednek eléggé a lisszaboni menetrendben megfogalmazott célok elérésére, azaz az iskolai lemorzsolódás leküzdésére és az egész életen át tartó tanulás ösztönzésére.

3.3. Az e-tanulás és a széles sávú internet-kapcsolat fontossága ⁽⁹⁾

3.3.1. Aggasztó, hogy a K+F-ráfordítás koncentrációja az Uniónak csak meglehetősen kevés régiójában magas: a K+F 70 %-a Németországban, Franciaországban és az Egyesült Királyságban összpontosul. A régiókra vetített K+F-ráfordítások összehasonlítása szerint a K+F koncentrációja csak 35 régióban haladja meg a lisszaboni célkitűzést ⁽¹⁰⁾.

3.3.2. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az információs és kommunikációs technológiáknak az egész életen át tartó tanuláshoz való felhasználásához arra van szükség – főként a Közösség vidéki

⁽⁸⁾ Elena Saraceno: „Delivering quality education to rural regions” (Minőségi oktatás a vidéki területek számára). Innovative Service Delivery: Meeting the Challenges of Rural Regions (Innovatív szolgáltatások: válasz a vidéki régiók által támasztott kihívásokra). Köln, 2008. április 3–4.

⁽⁹⁾ Lásd az EGSZB „Versenyképes régiók: kutatás és innováció – Hozzájárulás a gazdasági növekedés felgyorsításához, a munkahelyek számának növeléséhez és minőségének javításához” című véleményét, HL C 211., 2008.8.19., 1. o.

⁽¹⁰⁾ Ez a 35 régió képviseli az EU-27 K+F-re fordított kiadásának 46 %-át, ami GDP-arányuk kétszeresének felel meg. A legmagasabb K+F-ráfordítás, amely eléri a GDP 7 %-át, Brunswickban (DE) tapasztalható, további 12 régióban pedig meghaladja a 4 %-ot. A kohézióról szóló negyedik értékelő jelentés, COM(2006) 281 végleges.

területein és kisvárosaiban –, hogy az EU és a tagállamok kormányai ösztönözzék a széles sávú internet-kapcsolatokat ⁽¹¹⁾, amelyek lehetővé teszik a tanulási rendszerekhez való elektronikus hozzáférést.

3.3.3. 2007 decemberében a városi területek széles sávú (DSL) lefedettsége elérte a lakosság 98 %-át, míg a 27 uniós tagállam vidéki lakossága csak 70 %-ban volt lefedve ⁽¹²⁾.

3.3.4. A széles sávú internet-kapcsolat egy átfogóbb stratégia része, amely az internet-hozzáférést közérdekű szolgáltatásnak tekinti ⁽¹³⁾. Különös figyelmet érdemel a szolgáltatás ára, amely egyes tagállamokban kifejezetten magas.

3.4. A foglalkoztatás és a földrajzi elhelyezkedés

3.4.1. Napjainkban a forgalmi torlódások az európai úthálózat mintegy 10 %-át érintik, különösen azokat a nagyobb utakat, amelyek a peremterületek lakóövezeteit az ott lakóknak munkalehetőséget biztosító városközpontokkal kötik össze. Ez évente a GDP mintegy 0,5 %-ába kerül. Az Európai Bizottság a fenti probléma enyhítése érdekében a szociális partnerekkel egyeztetve nagyobb mértékben ösztönözhetné a távmunkát. Ily módon a rugalmas biztonság az az eleme a területi kohéziót szolgálhatná, mivel elősegítené a kistérségi kereskedelmet, és így csökkennének a környezeti költségek ⁽¹⁴⁾.

3.4.2. Az álláskereső hatékonyságát csökkenheti a munkahelyektől való (utazási időben és járulékos költségekben mért) távolság, mivel a munkavállalóknak kevesebb információ áll rendelkezésükre a lakóhelyüktől távolabb lévő munkalehetőségekről ⁽¹⁵⁾.

⁽¹¹⁾ Széles sávú internet-hozzáférés: nagy teljesítményű kommunikációs csatorna, amely gyors és könnyű hozzáférést tesz lehetővé az információhoz, valamint az e-tanulás rendszereihez (forrás: <http://elearningeuropa.info>).

⁽¹²⁾ „A vidéki területek jobb hozzáférése a korszerű információs és kommunikációs technológiákhoz” COM(2009) 103 végleges. A vidéki lefedettség továbbra is alacsony Szlovákiában (39 %), Lengyelországban (43 %), Görögországban (50 %) és Lettorságban (65 %), valamint Bulgáriában és Romániában.

⁽¹³⁾ Lásd az EGSZB „Az informatikai eszközökkel támogatott, egész életen át tartó tanulás hozzájárulása Európa versenyképességéhez, az ipari szerkezetváltáshoz és a társadalmi tőke fejlesztéséhez” című véleménytervezetét, HL C 318., 2006.12.23., 20. o.

⁽¹⁴⁾ Az üzemanyag-felhasználás több mint 50 %-át az úthálózat zsúfoltsága, illetve a nem megfelelő vezetési stílus eredményezi. A szállítási ágazat becsült környezeti költsége (levegőszennyezés, zaj, illetve globális felmelegedés) 1,1 % (lásd az Európai Bizottság 2001. évi közlekedéspolitikai fehér könyvének földi felülvizsgálatát COM(2006) 314 végleges, 2006. június 22.).

⁽¹⁵⁾ Y. Zenou, „Les inégalités dans la ville” (Egyenlőtlenségek a városban), Villes et économie, La documentation française, 2004.

Lakás, víz, elektromos áram, gáz és egyéb fűtőanyagok aránya az összköltséghez képest %-ban kifejezve (2005)

	Munkások	Alkalmazottak	Vállalkozók	Munkanélküliek	Nyugdíjasok	Más okok miatt inaktív népesség	A minimum és maximum érték közötti eltérés	Az aktív és inaktív népesség átlaga közötti eltérés
Belgium	26,3	22,5		36,3	29,9	23,7	13,8	5,6
Dánia	27,8	25,6	28,7			33,1	7,5	5,7
Németország	29,9	27	27,6	35,8	32,5	35,5	8,8	6,4
Írország	20,3	21,1	22,3	25	30,4	28,3	10,1	6,7
Görögország	22,1	22,1	20,6	24,7	29	31,5	10,9	6,8
Spanyolország	26,3	28,9	26,9	29,5	35	34,9	8,7	5,8
Franciaország	25,8	23,2	22	30,9	31,1	33,4	11,4	8,1
Olaszország	25,8	27,2	26,6	28,1	34,2	35,3	9,5	6,0
Luxemburg	29,6	27,4	30,9	32,9	34,9	34,2	7,5	4,7
Hollandia	23,6	22,3	24,3	32	32,8	28,8	10,5	7,8
Ausztria	22,2	20,7	21,5	27,1	24,3	23,4	6,4	3,5
Portugália			26,3	27,1	30,6	31,7	5,4	3,5
Finnország	25	23	26,6	34,4	35,6	27,1	12,6	7,5
Svédország	28,4	27,5		32,9	35,5	30,8	8	5,1
Egyesült Királyság	27,9	25,4	25,4	39,5	39,7	34,8	14,3	11,8

Forrás: Eurostat saját számítások

3.4.3. A peremterületek azonban a viszonylagos távolságnak köszönhetően bizonyos értelemben előnyös helyzetbe kerülhetnek a lakhatás és az életminőség terén. Továbbra is sok a kiaknázásra váró lehetőség, különösen a kohéziós országokban, mivel a jövedelem 1 %-os emelkedése a lakások méretének 0,7–0,8 %-os növekedését eredményezi, nem számítva az ár hatását.

3.4.4. Itt érdemes megemlíteni a városiasodás (urban sprawl) jelenségét, amely különösen jellemző a nagy népsűrűséggel és dinamikus gazdasággal rendelkező országokra és régiókra, vagy azokra, amelyek részesedtek a strukturális alapokból. 1990 és 2000 között a városi területek mintegy 8 000 km²-rel növekedtek; ez több mint háromszor akkora, mint Luxemburg területe⁽¹⁶⁾. Ennek megvannak a következményei, mindenekelőtt a biológiai sokféleséget illetően.

3.5. A kulturális turizmus mint fejlesztési tényező

3.5.1. A turizmus a tagállamok GDP-jének mintegy 3-8 %-át termeli ki. Az ágazat kilencmillió embernek biztosít megélhetést az EU-ban. Továbbá, „jelentősen élénkíti a gazdaság egyéb ágazatait, például az ipart – különösen a divathoz, a közlekedéshez, az élelmiszeriparhoz, a kereskedelemhez kapcsolódó ágazatokat, valamint az egyéb szolgáltatási ágazatokat”⁽¹⁷⁾.

3.5.2. A kulturális örökség, az előadások, a tárlatok és a kiállítások, a borászat és a gasztronómia, a vidéki turizmus, a „moziturizmus” és az élményparkok támogatása fontos forrása lehet a befektetéseknek és a munkahelyteremtésnek. Az EGSZB a közel-múltban e szektor fejlesztése érdekében megfogalmazott javaslatára utal.

3.5.3. E tekintetben ki kell emelni a Natura 2000 keretében kidolgozott kezdeményezéseket⁽¹⁸⁾.

4. A városok hálózatai megkönnyítik az IKT-k elterjesztését

4.1. A Lisszaboni Szerződés a gazdasági és a társadalmi kohézió új vetületét, azaz a területi kohéziót irányozza elő. A gazdasági és társadalmi fejlődés integrált megközelítése csak abban az esetben vezethet sikerre, ha azt a területi kohézió alapeszközének számító területrendezési megközelítésmóddal kombinálják, amely figyelembe veszi az információs és kommunikációs technológiák hatását.

4.2. Az állami szerepvállalásnak minden földrajzi területet figyelembe kell vennie. A vidéki területeknek szükségük van arra, hogy megerősítsék a kis és közepes méretű városok közötti kapcsolatokat. Ezzel elérhető a területi kohézió új célkitűzése. A kis és közepes városok hálózatai hozzá tudnak és hozzá is kell, hogy járuljanak a területi kohézióhoz azáltal, hogy közbülső lépcsőfoknak számítanak az IKT-k bevezetési folyamatainak a vidéki területeken történő elterjesztésében.

⁽¹⁶⁾ Európai Környezetvédelmi Ügynökség, *Urban Sprawl in Europe: the Ignored Challenge*, 2006.

⁽¹⁷⁾ Lásd az EGSZB: „Turizmus és kultúra: a növekedés két tényezője” című véleményét, HL C 110., 2006.5.9., 1. o.

⁽¹⁸⁾ A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EKG tanácsi irányelv.

5. Következtetések és ajánlások

5.1. Mondjunk nemet a determinizmusra: a nem városi övezeteknek is van jövőjük. Az EU-ban számos olyan vidéki terület létezik, ahol magas az életszínvonal. A kedvezőtlen helyzetű területekkel kapcsolatban egyebek között a megfelelő infrastruktúra kialakítása, az oktatás javítására tett erőfeszítések és az IKT hatékony alkalmazása nagymértékben hozzájárulhatnak a vállalkozó szellem fejlesztéséhez ⁽¹⁹⁾, a fejlődés ösztönzéséhez és az életminőség javításához a vidéki területeken és azok környékén.

5.2. Erősíteni kell a vidéki területek és a városok közötti kapcsolatokat. A vidékfejlesztést és a városfejlesztést évtizedeken keresztül külön kezelték. A vidékfejlesztési politika hagyományosan kizárólag a mezőgazdasági termelésre összpontosult. Ám változnak az idők, így a vidék és a város közötti nagyobb interakció és kommunikáció következtében a „klasszikus” megkülönböztetés kevésbé nyilvánvaló, valamint elmosódott a vidék és a város közötti határvonal. A fejlesztési politikáknak tehát integrált szemlélettel kell rendelkezniük ⁽²⁰⁾.

5.3. Az IKT-ban rejlő lehetőségek a vidéki területeken. Vidéken jelenleg is vannak az IKT előmozdítására irányuló szakpolitikák a strukturális alapokon és az EMVA-n keresztül, a jelenlegi szakadék megszüntetéséhez azonban olyan intenzívebb programokra van szükség, amelyek a mezőgazdasági üzemekre, a kis- és közép vállalatokra, valamint a mikrovállalkozásokra, a fiatalokra, a nőkre (elsősorban azért, hogy ösztönözzék a vidéken

élő vállalkozó nőket), az idősekre és a hátrányos helyzetű csoportokra irányulnak ⁽²¹⁾. A közepes és kis méretű városok hálózatai hozzájárulnak a területi kohézióhoz és a vidéki környezetben megvalósuló technológiai innovációhoz.

5.4. A strukturális alapok mint általános eszköz. Az említett területek jövőjére irányuló, a hasznosítás lehetőségeit is figyelembe vevő, mélyreható elemzés lehetővé tenné a strukturális alapok jobb elosztását, hogy annak hatása a lehető legnagyobb legyen, illetve hogy szükség szerint új csapásirányokat határozzunk meg.

5.5. A civil társadalom részvétele. Az EU-27 sokfélesége megakadályozhatja a vidékfejlesztési célok hatékonyságát, ha azokat központilag határozzák meg. Ezért alapvetően fontos, hogy a vidéki közösségek civil társadalma részt vegyen a jövőjét érintő politikák kidolgozásában ⁽²²⁾.

5.6. Megfelelő mutatók. Ahogy arra az EGSZB is rámutatott, „a GDP mellett célszerű lenne kidolgozni egy reprezentatívabb kohéziós mutatót [...], olyan változókkal, mint a foglalkoztatottság és a munkanélküliség aránya, a szociális védelem kiterjedtsége, az általános érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáférés stb ⁽²³⁾. E mutatókat a jövedelmek egyenlőtlenségére (Gini-együttható vagy az öt bérsávot összehasonlító jelentés), valamint a szén-dioxid-kibocsátásokra (lakosonkénti bontásban vagy az 1990 óta bekövetkezett változásokat bemutatva) vonatkozó mutatókkal is ki kellene egészíteni. Általában véve mindenképpen meg kell szilárdítani az európai statisztikai eszköztárat (különösen a NUTS szintjén), és meg kell erősíteni az EUROSTAT és a nemzeti statisztikai hivatalok közötti kapcsolatot, hogy minél rövidebb időn belül a lehető legteljesebb és legpontosabb adatokkal rendelkezünk” ⁽²⁴⁾ ⁽²⁵⁾.

Kelt Brüsszelben, 2009. július 16-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Mario SEPI

⁽¹⁹⁾ A megújuló energia termelése – többek között a szélenergia felhasználása – például jelentős bevételi forrás lehet a vidéki övezetekben.

⁽²⁰⁾ A Regionális Főigazgatóság 2009 januárjában szemináriumot rendezett a témában, amelynek keretében sikeres vidék-város kapcsolatokról szóló eseteket mutattak be. Példa: a svédországi Skane-Blekinge operatív programja. Lásd „Urban-Rural linkages fostering sustainable development in Europe”. Inforegio.

⁽²¹⁾ „A vidéki területek jobb hozzáférése a korszerű információs és kommunikációs technológiákhoz” COM(2009) 103 végleges.

⁽²²⁾ Lásd az EGSZB: „Az uniós szintű közös cselekvés jelentősége a vidéki területek civil társadalmának megerősítése szempontjából, különös tekintettel az új tagállamokra” című saját kezdeményezésű véleményét HL C 175., 2009.7.28., 37. o.

⁽²³⁾ Lásd az EGSZB »A GDP-n túl – a fenntartható fejlődés mércéi« című saját kezdeményezésű véleményét, HL C 100., 2009.4.30., 53. o.

⁽²⁴⁾ Az Európai Tanács a lisszaboni stratégia újjáélesztése érdekében 2005 márciusában rámutatott arra, hogy ez a stratégia beleillik a fenntartható fejlődés tágabb értelemben vett fogalmába, amely szerint a mai igényeket úgy kell kielégíteni, hogy ne veszélyeztessük a jövő nemzedékek saját szükségleteik kielégítésére való képességét. Az Európai Tanács megismétli, hogy ragaszkodik a fenntartható fejlődéshez mint az összes uniós politikát és intézkedést vezérlő kulcsfontosságú alapelvez. Az Európai Tanács 2005. júniusi következtetései.

⁽²⁵⁾ Lásd az EGSZB „Negyedik jelentés a gazdasági és társadalmi kohézióról” című véleményét, HL C 120., 2008.5.16., 73. o.